

NEGYSZÁZ ÉVES AZ AGROINFORM

Beszélgetés dr. Vágó Józseffel, az Agroinform főigazgatójával az intézet munkájáról, terveiről

Az Agroinform jogelődje 1946-ban mezőgazdasági dokumentációs feladatok ellátására létesült, s belőle fejlődött ki a *Mezőgazdasági Dokumentációs Központ*. Ez 1952-ben egyesült az 1951 folyamán létesített *Országos Mezőgazdasági Könyvtárral*. 1953-ban magába integrálta a *Mezőgazdasági Fordító Iroda* feladatait, majd *Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központként* működött. 1963-ban — miniszteri döntéssel — Károlyi Mihály nevét vette fel. 1967 óta — újabb funkciók felvételét tükrözve — működik jelenlegi nevén.

Feladatát két szervezeti egységben látja el. A *Károlyi Mihály Országos Mezőgazdasági Könyvtár* keretében működik a sakkönyvtár, itt készülnek a különböző tájékoztatói, dokumentációs szolgáltatások, gyarapodási és lelőhelyjegyzékek, bibliográfiák, referálólapok, s itt üzemelnek a számítógépes szakirodalmi tájékoztató szolgáltatások is. A *Kutatási és Fejlesztési Szolgálat* a különböző információs kiadványok, a tanácsadó szolgálat, a film- és videostúdió, valamint a kiállítások, rendezvények gazdája.

Dr. Vágó József öt éve vette át az Agroinform vezetését. Pályája kezdetén évekig volt kutató, később az Országos Tervhivatalban dolgozott felelős beosztásban, majd az MSZMP Központi Bizottsága munkatársaként foglalkozott agrárpolitikai kérdésekkel.

◆ *Mennyire és milyenek ismerte az Agroinform munkáját? Melyek voltak az új munkahelyén szerzett első benyomásai?*

◆ Az Agroinform tevékenységét, elsősorban különböző szolgáltatásait régebről ismertem, hiszen addigi pályám minden szakaszában, minden beosztásomban rendszeresen igénybe vettem az intézet szolgáltatásait, nagy érdeklődéssel és haszonnal forgattam kiadványait. Új feladatom ellátásához tehát előzetes tapasztalataim is voltak, bár kétségtelen, hogy ezek a másik oldal, a felhasználó szempontjait jelentették. Viszont az is igaz, hogy egy másfajta

szemlélet- és látásmód sokat segíthet abban, hogy a meglévő dolgok új megvilágításba kerüljenek.

Már korábban is az volt a benyomásom, de idekerülésem után ez egyre inkább meggyőződésemmé vált, hogy az intézményben az itt dolgozó értő szakemberek, munkatársak révén hatalmas szellemi tőke, szellemi vagyoni halmozódik fel, amelyet azonban a meglévő szolgáltatások nem hasznosítanak, nem aknáznak ki kellően, mert csak egy viszonylag szűk réteghez szólnak. A legismertebb és nagy hagyományokkal rendelkező feltáró eszközök, pl. a magyar mezőgazdasági szakirodalmat teljességre törekvően regisztráló *Magyar Mezőgazdasági Bibliográfia* és az *Agrár-irodalmi Szemle*, amely évente mintegy 36 000 referátumban közvetíti az ágazat külföldi irodalmát, szakmai körökben méltán vívtak ki maguknak komoly rangot és elismerést. Használatuk azonban jórészt a tudományos kutatásban dolgozó szakemberekre korlátozódik. A fejlesztés, az alkalmazás területein tevékenykedők az efféle segédeszközöket munkájukban kevésbé tudják kamatoztatni. Ezért tartottam fontosnak az intézet profiljának bővítését, és szorgalmaztam, hogy a meglévő szolgáltatások mellett újabb, elsősorban a gyakorlatban dolgozó mezőgazdák igényeit figyelembe vevő kiadványok is induljanak.

◆ *Az elmúlt években már tapasztalhattuk az Agroinform tevékenységének gazdagodását, színesedését, szemtanúi lehettünk több új szolgáltatás megjelenésének. E munkák megindításához nyilvánvalóan meg kellett teremteni a kellő feltételeket. Melyek voltak ezek, s az új koncepció szellemében eddig milyen új kiadványok születtek?*

◆ Az anyagi feltételek biztosításán kívül két körülményt kell kiemelni. Az egyik az, hogy a gyakorlat felé való nyitás — bár ez látszólagos ellentmondás —, információs szakembereinktől még szakszerűbb, még igényesebb munkát kíván. A célzottabb, s

ebből következően erősen szelektív szolgáltatások ugyanis a szakterület magas szintű ismerete, fejlődésének nyomon követése mellett a mindennapos alkalmazási problémák és feladatok ismeretét is megkívánják. Elképzelésünk megvalósításában egyébként — s ez a második körülmény — a két korábbi kiadványunk kapcsán szerzett kedvező tapasztalatok segítettek. A közkedvelt *Gyümölcs-Inform* és *Szőlő-Bor-Inform* hosszú évek óta külső intézmények közreműködésével készül, és elsődlegesen a gyakorlati szakemberek igényeit igyekszik figyelembe venni. E két információs lap népszerűsége vezetett ahhoz a felismeréshez, hogy nem kell mindent saját erőből, önmagunknak előállítanunk. Felhasználóink jelentős része irányító szervezetekben, termelési rendszerekben, üzemekben, a bel- és külkereskedelemben dolgozik, így kézenfekvő, hogy nekik szánt kiadványainkat a témában leginkább érintett és érdekelt intézményekkel közösen jelentessük meg. Ezért társultunk többek között a *Vetőmag-termeltető és Értékesítő Vállalattal*, az *Állatforgalmi és Húsipari Tröszttel*, a *Konjunktúra és Piackutató Intézet Külkereskedelmi Információs Központjával*. E koncepció jegyében a közelmúltban indítottuk útjára a *Mezőgazdasági világjárás* című sorozatot, melynek minden száma egy-egy, a magyar export szempontjából fontos országot mutat be, ismertetve az ottani legfontosabb agrártermelési, ökológiai, kereskedelmi adatokat, továbbá megadja az együttműködés szempontjából számításba vehető intézmények, cégek címét is. E kiadványsorozat hazánk élelmiszer-gazdasági kivitelének növelését kívánja elősegíteni, s elsősorban a vállalati, üzemi irányító szakemberek forgatják nagy haszonnal. A Konjunktúra és Piackutató Intézettel adjuk közre *A Világ Húsgazdasága* című havi folyóiratot, melynek célja, hogy segítse a húsgazdaság helyzetének világpiaci áttekintését. A hosszabb elemző tanulmányon kívül ezért rövid híreket is közöl a piac jelenlegi és várható alakulásáról, a legújabb technológiáról, szabványokról. A vetőmag-gazdálkodással kapcsolatos tudományos és gyakorlati eredményekről számol be a *Vetőmag* címmel megjelenő időszakos kiadvány. Indulás előtt áll két további periodikánk, a *Mezőgazdasági Géptükör* és a *Falu*. Ez utóbbit a Hazafias Népfronttal közösen szándékozunk közreadni. Vele — a falu életét, az ott végbemenő társadalmi változásokat bemutatva — elsősorban a falusi értelmiséghez kívánunk szólni. Az említett kurrens vállalkozások mellett egyedi kiadványok, szemlék készítésével, összeállításával is segítjük az agrárszakemberek informálódását.

Mindenfajta szolgáltatásunkat a gazdaságosság határozza meg. Az intézmény működéséhez szükséges pénzüsszeg egyharmada származik költségve-

tésből, kétharmadát nekünk kell megtermelni, megkeresni. Ez arra készíti az intézetet, hogy értékes, hasznos, eladható szolgáltatásokat nyújtson.

◆ *A hagyományos információs szolgáltatások előállítása, működtetése mellett az Agroinform a hazai intézmények közül az elsők között honosította meg a számítógépes tájékoztatói szolgáltatásokat. Hol tart e téren ma, s melyek a közeljövő tervei?*

◆ Intézményünk beszerezte a mezőgazdaság, az erdőszet és faipar, az élelmiszeripar, az élelmezéstudomány, a csomagolóstechnika és az alkalmazott biológia témakörében működő néhány számítógépes információs rendszer fontosabb szolgáltatásait. Az első, csereként hozzánk került adatbázis az AGRIS (International Information System for the Agricultural Sciences and Technology) volt, melyről 1977-ben kezdődtek a tárgyalások, egy évvel később pedig már beindult az erre épülő hazai SDI-szolgáltatás. (A FAO égisze alatt működő adattárba az Agroinform inputot szolgáltat a hazai ágazati szakirodalomról, és cserébe ezért megkapja az AGRIS-mágnesszalagokat.) Ezt követte a CAB (Commonwealth Agricultural Bureaux), majd az IFIS (International Food Information Service) mágnesszalagjainak megvétele. Ma már az említett adattárak alapján végzett havi szelektív témafigyelés mellett mód van az intézet terminálján a külföldi adattárakban való retrospektív online keresésre is (1. ábra). Az 1984-ben végzett online keresések

1. ábra A külföldi adatbázisokban való keresés közvetlen terminálkapcsolatokkal történik

száma mintegy 300, s kb. ugyanennyire tehető a figyelt profilok száma is. E korszerű szolgáltatások felhasználása még eléggé szűk körű, főként a kutatásban dolgozók veszik őket igénybe, bár az utóbbi időben a fejlesztő intézmények (pl. a bábolnai *Ipari Kukoricatermesztési Rendszer*) érdeklődését is egyre inkább tapasztalhatjuk.

A gépesítéshez kapcsolódik egyik legfontosabb nemzetközi együttműködési tevékenységünk. A *Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Rendszer* keretében működő mezőgazdasági, erdészeti, valamint az élelmiszeripari alrendszer kijelölt nemzetközi központja vagyunk. Kezdetől fogva (több mint 10 éve) veszünk részt a rendszer építésében, és végezzük az együttműködésből ránk háruló munkákat.

A számítástechnika a hírközlésben is forradalmi változásokat hozott, s mi igyekszünk kihasználni az e téren adódó lehetőségeket. Már a közeljövőben szeretnénk beépülni a televízió képújság-szolgáltatásába, melynek keretében agrometeorológiai, kereskedelmi, fejlesztési, agrár-közigazgatási híreket közvetítenénk. Ugyanakkor elkezdjük az előkészületeket a *TELEDATA* szolgáltatásban való részvételre. Ha a rendszer kiépül, a megfelelő telefonnal és televíziókészülékkel rendelkező előfizetők a rendszerbe bekapcsolt adattárakból televíziójuk képernyőjére hívhatják majd le a kívánt információkat. Megfelelő nyomtatóberendezés alkalmazásával a képernyőn lévő szöveg papíron is megjeleníthető. A Magyar Posta fejlesztési tervei szerint 1988-ra várható e rendszer hazai bevezetése. Intézetünk az OMFB által kiírt pályázat elnyerése alapján minisztériumi támogatással kezdett hozzá a szoftverfejlesztéshez. E munkát a *Nádudvari Termelési Rendszerrel* együttműködve végezzük. Szeretnénk a kommunikációs rendszer igénybevételére időben felkészülni, mint aktív információszolgáltatók.

◆ *Az Agroinform munkája már a múltban sem korlátozódott a hagyományos értelemben vett könyvtári, információs területekre, hanem kiterjedt pl. a szaktanácsadói szolgálatra, bemutatók, szakmai utak szervezésére is. Az elmúlt években ilyen irányban is nagyobb élénkség volt tapasztalható. Milyen új területekre terjed ki az intézet eddig is sokszínű tevékenysége?*

◆ Arra törekszünk, hogy felhasználóinknak minél komplexebb szolgáltatásokat nyújtsunk. E koncepció jegyében alakítottuk ki kutatási, fejlesztési tevékenységünket. Részt vállalunk a fejlesztést szolgáló tudományos eredmények megismertetésében és gyakorlati elterjesztésében, elősegítjük a kutató és gazdálkodó szervezetek innovációs tevékenységének hatékony és folyamatos megvalósulását. Kutatásszervezési szolgáltatásunk a kutatás-

nyilvántartás mellett kutatási ajánlásokat készít a minisztériumnak, döntés-előkészítő tanulmányokat, szakirodalmi szemléket állít össze. Rendezvények, bel- és külföldi tanulmányutak szervezésével, film- és videoműsorok készítésével foglalkozik. E munkák mennyiségére jellemző, hogy évente mintegy 20 szakfilmet és 50–60 videoműsort készítenek, valamint 35–40 rendezvényt szerveznek (2. ábra). Tervezzük, hogy szakkiállításokon új technológiai eljárásokat, új műszaki megoldásokat mutatunk be. Ilyen komplex bemutatóval szeretnénk részt venni az európai állattenyésztők idén Budapesten megrendezendő kongresszusán.

2. ábra Korszerű film- és videostúdió szolgál a képi információk terjesztésére

◆ *Ilyen szerteágazó, differenciált szolgáltatási tevékenység csak megfelelő összetételű és kellően feltárt dokumentumbázisra támaszkodva működhet. Milyen könyvtári háttér segíti, támogatja e kiterjedt, sokirányú információs tevékenységet?*

◆ Könyvtárunk a teljesség igényével gyűjti a hazai, szelektíven a külföldi szakirodalmat, amely a feldolgozás után a használók rendelkezésére áll. A szakkönyvtár állománya jelenleg 410 ezer kötet, melynek 45%-a könyv, 30%-a szabvány, fordítás, újtjelentés, 25%-a periodika. Az évi gyarapodás kb. 17 ezer kötet. A külföldi és hazai kurrens folyóiratok száma mintegy 3100. Az állományunkban nem található dokumentumokat könyvtárközi kölcsönzés segítségével, illetve a tulajdonostól vásárolt másolatban bocsátjuk az érdeklődők rendelkezésére. Megrendelésre a kívánt művekből xeroxmásolatot, fotokópiát vagy mikrofilmet készítünk (3. ábra). A mezőgazdasági és élelmezésügyi könyvtárak a hozzánk beérkező folyóiratok tartalomjegyzékeiről xeroxmásolatot kapnak, s ennek alapján cikkmásolatot rendelhetnek.

A Károlyi Mihály Országos Mezőgazdasági Könyvtár országos feladatkörű szakkönyvtár és a

Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó szakkönyvtárak koordinációs, illetve hálózati központja. Ennek megfelelően segíti, irányítja, ellenőrzi az együttműködő könyvtárak munkáját, egyeztetni a gyarapítási munkát, képzési, továbbképzési feladatokat lát el, közreműködik irányelvek, rendeletek véleményezésében, kidolgozásában.

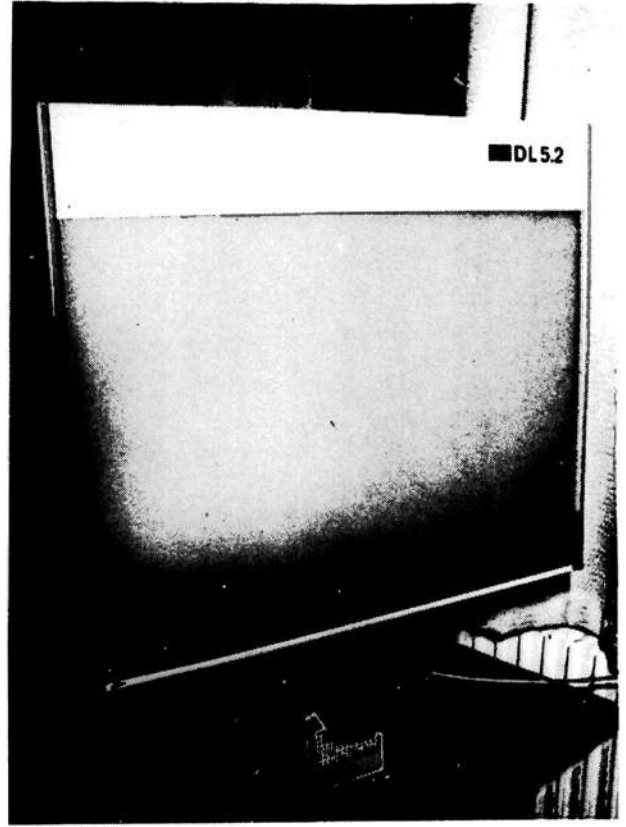
Az Agroinform az elmúlt öt évben háromszor lett kiváló intézet, kétszer nyerte el a miniszteri elismerő oklevelet. Ezt az eredményt intézetünk 230 fős munkatársi gárdájának köszönhetjük. Dolgozóinknak kb. a fele egyetemet vagy főiskolát végzett. Feladatkörünkben adódóan az információs munkakörökben dolgozók jelentős hányada agrár, a könyvtári, dokumentációs ágazatban tevékenykedőké pedig jobbra könyvtárosi szakképesítéssel rendelkezik. Kedvezőnek mondható munkatársaink idegennyelv-ismerete is: többségüknek két nyelvizsgálója van, de vannak, akik 4–5 idegen nyelvet is beszélnek.

Intézetünk valamennyi munkatársának lelkiismeretes és színvonalas munkája biztosíték arra, hogy a jövőben is az eddigiekhez hasonlóan vagy talán még hatékonyabban segítsük az agrárágazat legkülönbözőbb területein dolgozó szakemberek információellátását, s ezzel járuljunk hozzá a magyar mezőgazdaság intenzív fejlesztéséhez.

SZABÓ Sándor: Negyvenéves az Agroinform

Az Agroinform, az ország mezőgazdasági információs központja és vezető szakkönyvtára 1986-ban ünnepli fennállásának 40. évfordulóját. A dr. Vágó József főigazgatóval készített interjú egyrészt visszatekintés az elmúlt 40 évre, másrészt az intézmény jelenlegi és tervezett szolgáltatásainak ismertetése (hagyományos referáló kiadványok, SDI-, online-szolgáltatások, a gyakorlati szakemberek számára létesített szolgáltatások különféle válfajai).

* * *

3. ábra A mikrofilm használata segít a korszerű tárolásban és a másolatok készítésében

Az interjút készítette: Szabó Sándor

SZABÓ, S.: 40 years of Agroinform

Agroinform, the agricultural information centre of Hungary, celebrates the 40th anniversary of its existence in 1986. The interview with dr. József Vágó, general director, gives a retrospective overview of the institute's activities during these 40 years, and outlines its present and planned services, including traditional abstracting journals, SDI and online services, and other forms of information services for professionals in the agricultural practice.

* * *

САБО, Ш.: *Агроинформу 40 лет*

Агроинформ — информационный центр и ведущая библиотека сельского хозяйства страны в 1986 году празднует свое 40-летие. Интервью, подготовленное с генеральным директором Йожефом Ваго, с одной стороны дает обзор о 40-летнем прошлом, с другой стороны знакомит с существующим и планируемым обслуживанием (традиционными реферативными изданиями, ИРИ, службой он-лайн, с различными видами обслуживания специалистов сельского хозяйства).

SZABÓ, S.: *Agroinform ist vierzig Jahre alt*

Agroinform, das landwirtschaftliche Informationszentrum und führende Fachbibliothek des Landes feiert im Jahre 1986 die vierzigste Jahreswende ihres Bestehens. Das, mit dem Generaldirektor dr. József Vágó geführte Gespräch schildert einerseits die vergangenen vierzig Jahre, gibt bekannt andererseits die gegenwärtig angebotene bzw. für die Zukunft geplante Dienstleistungen. (Traditionelle Referate-Publikationen, SDI-, Online Dienstleistungen; verschiedene Arten der, für praktisierende Fachleute ins Leben gerufene Dienstleistungen.)

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

a Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központban betöltendő állásokra

A KGST-tagországok moszkvai székhellyel működő Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központjában (NTMIK) 1987. júliustól, illetve augusztustól kezdődően lehetőség nyílik munkavállalásra magyar szakemberek számára.

Tekintettel arra, hogy az NTMIK előtt számos új feladat áll, így a tudományos-műszaki haladás 2000-ig szóló Komplex Programjának információellátása, a KGST-tagországokban közösen fejlesztett termékek, technológiák, anyagok színvonal-értékelésének információellátása, *több éves tapasztalattal* rendelkező munkatársak jelentkezését várják az alábbi szakterületeken:

- ◆ termékek műszaki színvonalát értékelő rendszerek kidolgozása és működtetése;
- ◆ célprogramok információellátása — elsősorban gépipari problémákban;
- ◆ faktografikus adatbankok kezelése;
- ◆ irodaautomatizálási rendszerek kidolgozása és működtetése (a Komplex Programban szereplő problémák és feladatok követése);
- ◆ nemzeti tudományos és műszaki információpolitika.

A pályázónak magas szintű orosz nyelvtudással és legalább szakirodalmat értő német vagy angol nyelvtudással kell rendelkeznie.

A kiküldetés időtartama általában 4 év. A munkavállalás időtartamát a magyar hatóságok engedélye és az NTMIK igazgatójának a munkavállalóval kötött munkaszerződése határozza meg.

A munkavállalás időtartamára a dolgozó itthoni munkahelyén munkajogi állományban marad.

A kiküldött besorolását és havi illetményét az NTMIK állomány- és munkabértáblázata szerint határozzák meg.

A munkavállalónak és családtagjainak az NTMIK bútorozott szobát, illetve lakást bocsát rendelkezésére.

A pályázathoz a jelenlegi munkáltató előzetes hozzájárulása szükséges. A pályázók kérvényüket 2 db fényképpel, részletes magyar és orosz nyelvű életrajzzal együtt küldjék be. A kérvényben részletezni kell a pályázó eddigi szakmai tevékenységét, és nyilatkozni kell az orosz nyelvtudásról.

A pályázatokat a Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Rendszer (NTMIR) Magyar Tanács Titkárságához kell beadni, legkésőbb 1986. december 1-ig.

NTMIR Magyar Tanács Titkársága
Postacím: Bp., Pf. 12., 1428
Telefon: 339-532, 136-471